

Yhteenveto

Tartuntatautilain
kokonaisuudistuksen
sidosryhmätyöpajat

joulukuu 2023–toukokuu 2024

5. Työpaja

Tartuntataudit ja työelämä

Aika: 20.5. 9–16

Paikka: Auditorio (TEM) Etelä-Esplanadi 4

Työpajan tavoitteet

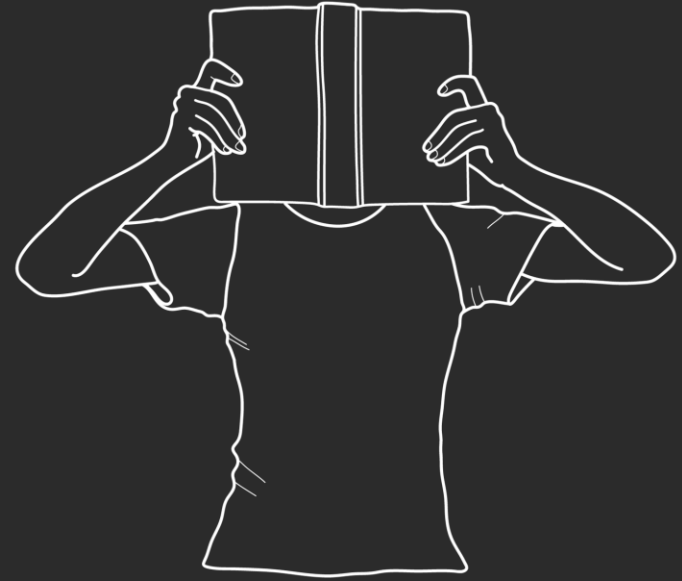
Työpajassa keräsimme tietoa, kokemuksia ja näkemyksiä eri alojen toimijoilta. Tämän tiedon pohjalta tartuntatautilainsäädäntöä lähdetään uudistamaan seuraavien kahden vuoden aikana.

Työpajassa pyrimme luomaan yhteistä ymmärrystä seuraavista teemoista:

1. Mitä tartuntatautilain uudistaminen tarkoittaa ja mitä sillä tavoitellaan.
2. Millaisia toimenpiteitä eri sektoreiden toimijoiden pitäisi tehdä 1) terveystarkastusten, 2) rokotusten ja 3) tietojen käsittelyn osalta, jotta tartuntatautien leviämistä voitaisiin estää parhaalla mahdollisella tavalla.
3. Mitä hyötyjä ja haasteita eri toimenpiteiden toteutuksessa on?
4. Mihin toimenpiteisiin voidaan vaikuttaa tartuntatautilainsäädännöllä ja miten?

Toimenpiteet

Jokaisessa pienryhmässä kirjattiin, millaisia tartuntatautiin leviämistä ehkäiseviä toimenpiteitä osallistujien toimialoilla olisi mahdollista tehdä eri teemojen ympärillä. Näitä olivat tartuntatautiin ennaltaehkäisy työpaikoilla, rokottaminen ja terveystietojen käsittely. Toimenpiteet asetettiin nelikenttään sen mukaan, olivatko ne säilytettäviä, kehitettäviä, tai kokonaan uusia toimenpiteitä. Sinisille lapuille kirjattiin ensimmäisen, kelta-vihreille lapuille toisen ja puna-pinkeille kolmannen teeman toimenpiteet.

Ryhmä 1

Teema 1: Tartuntatautiennaltaehkäisy työpaikoilla

Säilytettävä toimenpide

- Suojaaminen / työvälineet
- Työsuojelu ja tartuntatautiennaltaehkäisy yhteistyö
- Työterveystarkastukset
- Rokotukset
- Yleiset hygieniatoimet

Kehitettävä toimenpide

- 17 § hoitoon liittyvien infektioiden torjunta kovin yleinen
- 17 § toimintayksikön määrittely selväksi
- Vastuutoimintayksikön terveyden ja sairauksien hoitoon tartuntojen ehkäisy
- Henkilösuojainten käyttö ja tehostaminen (esim. kausi-influenssa)
- Kaikki rokotukset myös TTH:n käyttöön
- Ensisijaisen suojaustoimen pitäisi olla suojaamistoimi, eikä rajoitus
- Terveystarkastukset sote-alan henkilöstölle systemaattisemmaksi
- Aktiivista viestintää eri ryhmille
- Tietosuoja

Uusi toimenpide

- Palkallinen työaika rokotuksille ja terveystarkastuksille
- Vierailukiellot tai vierailujen rajoittaminen
- Maahanmuuttajat huomioitava, myös majoitustilat
- Sote-alan opiskelijoiden terveystarkastukset
- Ulkomaisten opiskelijoiden rokotukset

Epäselvää

- 56§ muut suolistopatogeenit?
- Vuokratyöntekijöiden rooli
- Yhteistyö TTH:n kanssa suojaamisessa ja rokottamisissa

Teema 2: Rokottaminen

Säilytettävä toimenpide

- Nopeutettava apteekkien pääsyä rokottajaksi
- Kausirokotteiden saatavuus
- Rokotusohjelma

Kehitettävä toimenpide

- Farmaseutit rokottajina: potilastiedot ja tietojärjestelmä
- Rokotustoiminnasta vastaavan lääkärin mahdollisuus aidosti vastata rokotuksesta
 - Kun ammattihenkilö ei ota rokotetta, kuka valvoo?
- Rokottaminen apteekissa
- Varautumisen rahoitus
- Työterveydenhuollon ja julkisen terveydenhuollon yhteistyö
- Lisää tietoa rokotteiden hyödyistä esim. maahanmuuttajille
- Yksityisellä epäselvyyttä annettujen rokotusten maksajasta
- Tiedonsiirto rokotuksista
- Rokotuskoulutus ja näytöt, kenen vastuulla, kirjaaminen?
- Työntekijöiden rokotussuoja, velvollisuudet ja oikeudet selkeiksi
- 48 §:n sisällön tarkennus, vrt. influenssarokote

Uusi toimenpide

- Työterveyshuollon mahdollisuus osallistua rokotusten toimeenpanoon
- Yhteiset rokotushankinnat koko Suomelle
- Työnantajan oikeus saada tieto henkilöstönsä rokotuksista
- Rokotusten oltava palkallista työaika

Epäselvää

- Tartuntatautiennaltaehkäisy ja rokotusten kirjaaminen, raportointi ja tilastointi
- Harjoitteluun tulevien opiskelijoiden rokotussuoja ja tiedonsaanti selväksi: Tiedonsiirto työnantajalle?
- Rokotuspakko?

Teema 3: Terveystietojen käsittely

Säilytettävä toimenpide

Kehitettävä toimenpide

- Työterveyshuollon rooli tiedonsiirrossa työnantajalle: terveystarkastukset, rokotukset, onko henkilö soveltuva tehtävään, jos ei olisi rokotussuojaa?
- Työelämän tietosuojalain 5 §: Pitäisikö laajentaa työnantajan oikeutta saada tieto tartuntataudista ja rokotuksesta?
- Ryhmäpäätöksen mahdollisuus: poissaolo, karanteeni, eristy
- Työterveyslääkärin mahdollisuus päättää työssä poissaolosta

Uusi toimenpide

- Tekstari-ilmoitukset käyttöön -> kuittausmahdollisuus
- Karanteeni- ja eristyspäätökset nopeammin sähköpostitse
- Eri toimijoiden yhteistyön selkeys
- Tartuntatautipäivärahaa vastaava etuus myös, jos rajoitustoimi estää työnteon

Epäselvää

- THL:n ja työterveyshuollon roolit
- Miten prosesseista nopeampia: toimenpide turha, jos tulee viivettä

Ryhmä 2

Teema 1: Tartuntatautien ennaltaehkäisy työpaikoilla

Säilytettävä toimenpide

- tiedottaminen
- suojavälineet työpaikalla

Kehitettävä toimenpide

- työterveyshuollon rokottaminen
- 17 § muotoilu selkeämpi
- sairauspoissaolot omalla ilmoituksella
- antibioottiresistenssi?
- työajan käyttäminen terveystarkastuksiin
- terveystarkastukset kattavammaksi
- tuberkuloosi + salmonella: priorisointi ajankohtaista?

Epäselvää

- 55 §: tuberkuloosi muilla kuin sote-ammattilaisilla?

Teema 2: Rokottaminen

Säilytettävä toimenpide

- Kansallinen rokotusohjelma

Kehitettävä toimenpide

- Potilastietojärjestelmät: tieto rokotusrekisteriin automaattisesti ja sujuvasti
- 48 §: rokotustietojen käsittely
- 48 §: työntekijän rokotus, onko rokotteiden tämänhetkinen määrittely ok?
- Rokotusosaaminen: yhtenäinen määrittely?
- Rokottaminen työterveyshuollossa
- Yhteistyö rokotuksissa (hyvinvointialueet + työterveyshuolto + yksityiset)

Uusi toimenpide

- -

Epäselvää

- Rokotteen kirjaaminen (rokotusrekisteri, Kanta, potilastietojärjestelmä)
- Tiedonkulku vs. tietosuoja
- Osaaminen ja koulutus

Teema 3: Terveystietojen käsittely

Säilytettävä toimenpide

- Oikeus karanteeni- ja eristyspäätöksiin

Kehitettävä toimenpide

- 82 §: 16 vuoden ikäraja on liian korkea
- Eristyspäätöksen tiedoksiantovaade tuo haasteita

Uusi toimenpide

- -

Epäselvää

- Yksityisellä epäillyn tai todetun tautitapauksen tiedonkulku hyvinvointialueelle

Ryhmä 3

Teema 1: Tartuntatautien ennaltaehkäisy työpaikoilla

Säilytettävä toimenpide

- Käsihygienian edellyttäminen → ohjeistus, vesi + saippua + käsidesi (käsineet) → materiaali / yksimishygienian edellyttäminen → ohjeistus + nenäliinat → materiaali
- TBC-selvitykset sotealan ja varhaiskasvatuksen työntekijöille + opiskelijoille
- terveydenhuollossa hengityssuojaimet + muut keinot infektioiden ehkäisemiseksi
- henkilökunnan rokotukset tietyillä toimialoilla ja työaikana
- TBC-seulonta esim. sotealan toimijoilta ja maahanmuuttajilta,
- salmonella-testaus (elintarvikela)
- yksikössä on toiminnan omavalvontaa ja infektioiden torjuntaohjeet
- TBC-riskin arviointi ja terveystarkastukset sen perusteella
- HVA:illa on tartuntojen torjunnan ammattilaiset

Kehitettävä toimenpide

- alistuneena töissäolo → riskitiedot, diagnostiikka, päätösvalta, TTH:n rooli
- sairaana/oireilevana töissäolo -> poissaolo omalla ilmoituksella vai lääkärinotdustuksella?
- mahdollisuus olla töistä pois infektiotaudin vuoksi
- opiskelijoiden ja harjoittelijoiden terveystarkastuksista huolehtiva taho on epäselvä
- opiskelijoiden terveystarkastukset ovat vapaaehtoisia → KV-opiskelijat jäävät tarkastusten ulkopuolelle (usein) + kv-opiskelijoiden terveystarkastukset vaikeana saada järjestettyä → tietojen vaihto korkeakoulujen ja YTHS:n välillä ei ole sallittua
- tartuntatautien selvitys vaaditaan vain sote-alan opiskelijoilta → miten muut alat? jäävätkö tarkastukset työnantajan vastuulle?
- viestintä → tartuntojen ehkäisyssä tärkeää, että työpaikoilla käydään asiat keskustellen läpi, eikä vain s-postilla / terveystarkastuksen voi suorittaa lääkäri tai terveydenhoitaja
- laaja etätyösuositus / salmonella-riskinarvio ja tarv. tutkimukset / työpaikoilla tehtävät rokotukset tehtävä turvallisesti ohjeiden mukaan / rokotuksiin osallistuminen vapaaehtoista, mutta sitä suositellaan

Uusi toimenpide: -

Epäselvää

- maahanmuuttajien koulutusohjelman järjestäjän pitää huolehtia TBC-tarkastuksista (ei toteudu)

Teema 2: Rokottaminen

Säilytettävä toimenpide

- Rokottamisen hyödyt ja haitat jatkuvasti esillä väestöviestinnässä
- KRAR:n periaate kustannustehokkuudesta vs. terveyshyöty on tärkeä
- Rokotusohjelmat
- Työnantajan vastuu rokotusten järjestämisessä
- Rokotukset vapaaehtoisiksi, mutta tiettyihin tehtäviin voidaan ottaa vain rokotettuja työntekijöitä

Kehitettävä toimenpide

- Tiedon lisääminen rokotuksen hyödyistä
- Aikuisten kansallisen rokotusohjelman laajentaminen
- Työnantajan ja työntekijän oikeudet silloin, kun sotealan rokotussuojaa ei täyty
- Digitaalinen rokotuskortti
- Selkeä ohjeistus työterveyshuoltolain mukaisista rokotuksista ja siitä, mikä taho päättää niistä
- Tiedonkulku rokotussuojasta työnantajalle
- Rokottamisen ennaltaehkäisyn Kela-korvaukset
- Kuka ohjeistaa tai arvioi uusien rokotteiden käyttöönoton?
- Työntekijälle velvoitetut rokotteet - selkeytettävä!
- 48 § selkeytettävä (influenssarokote poistettava)
- Tiedon lisääminen rokotteiden pitkäaikaisista hyödyistä

Uusi toimenpide

- KRAR:lle vastuu myös vasta-ainepohjaisten rokotteen kaltaisten tuotteiden arvioinnista
- Rokotusrekisteri osaksi Omakantaa

Epäselvää

- Yksilön terveystiedon suojaus vs. työyhteisön rokotuskattavuustieto
- Uusien rokotajien saatava pääsy henkilön terveystietoihin
- Telakkatyöntekijöiden pneumokokkirokotukset
- Potilain tiedonsaannin lisäys: onko häntä hoitava henkilö rokotettu?
- Pandemiasa yksityösektorin ja julkisen kohtelu riskinarviointiin perustuen

Teema 3: Terveystietojen käsittely

Säilytettävä toimenpide

- Työnantajan oikeus käsitellä tiettyjä terveystietoja

Kehitettävä toimenpide

- Laajat karanteeni- ja eristämispäätökset eivät voi käytännössä olla henkilökohtaisesti harkittuja -> päätösvalta delegoituu
- Työnantajan on voitava käytännössä varmistaa työntekijän sopivuus pykälän 48 § ja 55 § mukaisiin tehtäviin
- Eristäminen: viranomaispäätös, tartuntatautipäiväraha, ei ajoissa resurssien vuoksi
- Työterveyshuollon terveystarkastuksien lausunnot, raportti v. 2020
- Karanteeni (altistunut) -> viranomaispäätös -> tartuntatautilääkäri -> pandemiassa ei toimisi
- Työnantajan altistuneiden listaus
- Kuka valvoo karanteeniin määrääntyä?
- Laajassa epidemiassa tartuntatautilääkärin ohjeistamana pitää pystyä delegoimaan karanteeni- ja eristämispäätökset
- Jos testi positiivinen, automaattinen ilmoitus ja päätös eristämisestä
- Jäljittäminen oli pandemian aikaan turhaa työtä, sillä ei ollut vaikutusta

Uusi toimenpide

- -

Epäselvää

- 57§ vs. 58§: toimialaneutraali sääntely ja tietojen sirtto
- Tiedonsiirto yleisvaarallisia tartuntataudeista organisaatioiden välillä on tärkeää
- Yrittäjän oikeus tartuntatautipäivärahaan? (kun määrätään pois töistä tai keskeyttämään toiminta)
 - 100% korvaus? SV-laki? TA+TT maksaa?

Ryhmä 4

Teema 1: Tartuntatautiennaltaehkäisy työpaikoilla

Säilytettävä toimenpide

- 17 § hoitoon liittyvien infektioiden torjunta; käsihygienia ja suojavarusteet
- 56 § selvitys salmonellatartunnasta
- tartuntapäiväraha → vakuuttamaton yrittäjä

Kehitettävä toimenpide

- 56 § suhteeton kohdistettuna yhteen tautiin, pois kokonaan?
- tiedon välittäminen tartuntariskistä asianomaisille toimijoille
- 55 § Kela-korvaus, jos tarkastus tehdään ennen työsuhteen alkua
- 17, 55 ja 56 § yhteiset työpaikat → tietojen käsittely
- työsuojelutoiminta / TTH
- kenellä oikeus käsitellä työntekijöiden terveystietoja?
- löydetäänkö TBC-tapaukset terveydentilan selvityksellä?
- 48, 55 § → työnantajalla velvollisuus selvittää, mutta lainsäädäntö ei anna riittäviä keinoja
- 55 § mukainen selvitys → onko merkitystä sillä, kuinka pitkältä työteltävästä on kyse?
- 48 § oltava selvää, missä sovelletaan + oltava selvää, onko velvoittava
- HVA:lla velvoite tarjota terveystarkastus
- miten työnantaja tietää TBC-riskistä?

Uusi toimenpide

- vuokratyövoimaan liittyvät ongelmat

Epäselvää

- 14, 15, 16 § ennaltaehkäisevän TTH:n ulkopuolella olevat? → maahanmuuttajat ja opiskelijat → keikkalaiset / näiden pykälien selvittäminen/tarkastaminen/tarkoituserä
- mitä terveystarkastuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä?
- vapaachoisten terveystarkastusten funktio?
- TBC-selvitykset, työnantajan velvollisuus tutkustumisen järjestämisellä

Teema 2: Rokottaminen

Säilytettävä toimenpide

- -

Kehitettävä toimenpide

- Miten todennetaan kreikkalaiset?
- 48 § rokotuksen vapaachoisuus
- Työssä edellytettujen rokotteiden kustannukset työnantajalle
- Suullisen ilmoituksen rokotusajasta riittävä
- Työterveyshuollon rooli
- THL:n rooli: yhteiset työpaikat:
 - selkeys siitä, kuka rokottaa vastuuperiaatteella
 - rokotattajien tietojen siirtyminen työpaikoille ja työterveydenhuoltoon
- Siltä osin kuin työnantaja ei voi käyttää rokotattamonta: tulisi olla lainsäädännöllisesti selkeää, miten työnantaja voi toimia suhteessa työntekijään
- Mitä toimialoja ja tehtäviä 48 § koskee?
 - Onko velvoittava vai ei?
- Henkilöstöresurssien käyttö: kuka määrää rokotukset ja antaa niitä?
- STM:n ja THL:n rooli ja ohjeistuksen velvoittavuus
- Kirjoitetaan oikeus korvauksiin auki työterveyslakin

Uusi toimenpide

- Työnantajan vastuulle asetettujen rokotusten kustannusten korvaaminen täysimääräisesti (myös julkisella)
- Selkeys siihen, mitkä ovat vapaachoisia ja mitkä pakollisia rokotuksia: myös tulevaisuuden tarpeiden huomiointi

Epäselvää

- -

Teema 3: Terveystietojen käsittely

Säilytettävä toimenpide

- -

Kehitettävä toimenpide

- Tiedonjaon yhteistyö eri toimijoiden välillä
- Työpaikan tartunnanjaljitys: kuka saa käsitellä terveystietoja
- Työnantajalle riittävät tiedot toteuttaa velvoitteitaan
- Oikea-aikainen ja laadukas kirjaaminen
- Tietojen oikea-aikainen siirtyminen työnantajalle, myös etuuskista
- Tartuntatautipäiväraha: hallinnollinen työ ei saisi turhaan kuormittaa sote-henkilöstöä
- Henkilöresurssien käyttö: onko välttämätöntä, että virkasuhteessa oleva tartuntataudeista vastaava lääkäri tekee päätöksen? Miten soveltuu pandemiatilanteisiin?

Uusi toimenpide

- Joukkokoranteenpäätöksen mahdollisuus
- Tartuntatautilääkärin päätös työterveyslääkärille?

Epäselvää

- Terveystietojen säilyttämissaika: esimerkiksi muutoksenhakuprosessi tai ammatittauti?
- Päätöksen selkeyttäminen: karanteeni, eristäminen. Ketkä voivat päätöksiä tehdä?
- Millä perusteella 16 vuoden ikäraja?
- Työnantajatietojen / -rekisterin ylläpito ja säilyttäminen
- 48 § käytännön ongelmat tietojärjestelmiin kirjaamisessa: mitä saa mihinkin kirjata, etenkin jos henkilö on soveltuva moniin tehtäviin

Toimenpiteiden vaikutukset

Pienryhmät valitsivat jokaisesta teemasta 1-5 tärkeintä toimenpidettä ja arvioivat niiden hyötyjä ja haasteita.

Ryhmä 1: Teema 1

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
Työterveyshuollon rooli ja yhteistyö	Työnantaja (myös vuokratyö) + terveyshuolto	Tartuntojen torjunta tehostuu, roolit selville	Vuokratyöntekijän palkkaava taho ei saa tietoa esim. terveystarkastuksista
Opiskelijoiden terveystarkastukset	Oppilaitokset	Kuin ylempänä, kuormitus vähenee	Kielitaidon puute (ulkomaalaiset opiskelijat)
Suojaaminen (henkilökunnan, potilaiden ja asiakkaiden)	Työnantaja, laki velvoittaa suojainten käyttöön	Tartuntojen torjunta	Suojainten oikeaoppinen käyttö ja suojainten riittävyys

Ryhmä 2: Teema 1

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
terveystarkastukset ja rokotukset työajalla	STM / työnantajat	parempi tavoitavuus / kannustaa osallistumaan	toimet tapahtuvat työnantajan kustannuksella? säästää kuitenkin poissaoloissa
17 § → tarkoitus avata ja muotoilla uudelleen	lainsäätäjä	selkeämpi lainsäädäntö / perusoikeuksia ei rajoitettaisi lainvastaisesti / HLI → infektio, kuolleisuus	kuka valvoo näitä toimenpiteitä? lain tavoitteiden toteutumisen käytännössä
antibiottiresistenssi	STM / MMM	moniresistentit mikrobit / lääkkeiden toimivuus + hoitotulokset	tulevaisuuden ennustaminen
sairauspoissaolot omalla ilmoituksella	työnantajat	vähemmän sairaana työskentelyä → tartuttamista	väärinkäytökset?
56 §: koskeeko vain salmonella vai muitakin patogeeneja?	THL / Ruokavirasto / STM	huomioidaan laajemmin taudinaiheuttajat	mitä patogeeneja otetaan lakiin?

Ryhmä 3: Teema 1

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
TBC-torjunta	työnantajat + oppilaitokset		toteutettava taho määriteltävä → työterveyshuolto (työntekijät) + opiskeluterveydenhuolto + HVA / tiedonkulku varmistettava / maahanmuuttajien osalta vastuut epäselvät / ulkomailla tehtyjä tarkastuksia ei hyväksytä 55 § tarkastuksiksi
viestintä ja ohjeistus	työnantajat ja esihenkilöt		kieliongelmat, kulttuuritaustaan liittyvät ongelmat / esihenkilöiden osaaminen ja valmiudet / viestien välittyminen työntekijöille - ei vain sähköisesti
tartuntojen torjunta työpaikoilla yleisesti (käsi- ja yskimishygienia)	työpaikalla tiedettävä oman työpaikan tarvitsemat toimet ja tarvittaessa konsultoitava		muualla kuin sote-alalla ei välttämättä muisteta tartuntojen torjuntaa / maahanmuuttovaltaiset työpaikat sote-alan ulkopuolella esim. rakennus- ja telakka-ala / mahdollisuus olla poissa töistä
maha-suolikanavan infektioiden torjunta			onko salmonellan erityisasema tarpeellinen? / virusinfektioiden torjunta erityisesti elintarvike- ja hoitotyössä
taloudelliset edellytykset			kilpailutus / työterveyshuollon rooli → maksullista työnantajalle + vastuut ja velvollisuudet / 55 § tubitarkastukset Kela-korvauksen piiriin (esim. muutos siten, että tehtävä 5 vrk kuluessa työn aloittamisesta)

Ryhmä 2: Teema 1

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
miten 14-16 § liittyvät suorasti työelämään? mitä terveystarkastuksilla tarkoitetaan?	STM / TT-laki		
terveystarkastukset + rokotukset työajalla	työnantajat / TTH / STM / TEM		pitkät etäisyydet
55 § mukaan tällä hetkellä työnantajan vaadittava selvitys, JOS perusteltu syy epäillä → milloin perusteltu syy? miten työnantaja saa tiedon?	STM / TT-laki		“perusteltu syy”? / TBC-selvitys 1. työviikon aikana? / lyhyet määräaikaiset työsuhteet / TTH:n rooli TBC-selvityksessä
vuokratyövoimaan liittyvät ongelmat → käyttäjyryityksellä ei oikeutta saada vuokratyöntekijöiden soveltuvuutta koskevia tietoja, mutta vastuu asiakas- ja potilasturvallisuudesta	työnantaja / TEM		
alihankkijoiden työntekijöiden työterveyshuolto ja tiedonkulku / päätoimijan isännän vastuu, päätoimijan TTH	STM / turvallisuuslaki	koordinointitoiminta	vaatii lainsäädännön muutosta

Ryhmä 1**Teema 2**

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
48 § sisällön tarkentaminen	Työterveyslaki ja STM	Jos sisältö tarkka, vältetään ristiriidat ja selvitetään vastuut ja velvollisuudet	Henkilön yksityisyydensuoja
Rokottaminen apteekkeissa	Apteekkien yhteydessä oleva terveyspiste	Helppoa asiakkaalle	Vastuukysymykset
Rokotusten kirjaaminen	Vastuullinen toimija?	Vaikuttavuuden ja kulujen seuranta	Tekniset haasteet
Työterveyshuolto kumppanina	Lainsäädännön muutoksista vastaa STM	Työsuojelu paranee, asiakkaalle helppoa ja rokotuskattavuus kasvaa	Lainsäädäntö laahaa ja maksaja epäselvä
Työnantajan oikeus saada tietoa rokotuksista vs. työnantajan velvollisuus	STM – TEM	Työsuojelun toteutus, tilastot: vaikuttavuus, raportointi	Perustuslaki

Ryhmä 2

Teema 2

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
Kansallinen rokotusohjelma	työterveyshuolto, hyvinvointialueet, STM	Hyvä väestökattavuus, kustannustehokas, perusteltu tieteellisesti	Rokotuskriittisyys, laajentaminen rokotteista vasta-aineisiin
48 §: tietojen käsittely, tiedonkulku vs. tietosuoja (THL:n rooli?)	STM	työnantajalle parempi tieto, potilasturvallisuus	Työntekijöiden yksityisten terveystietojen käsittely, yksityisyydensuoja, onko rokotusnäyttöä riittävästi?
Rokotteen kirjaaminen	työterveydenhuolto, hyvinvointialueet, STM	Tieto annetuista rokotteista luotettava, työaika säästyy, kun tieto löytyy	Lakiin selkeämpi vaade järjestelmistä, tietojärjestelmien kehitys kankeaa ja kallista
Osaamisen valvonta	THL, hyvinvointialue, Valvira?	Oikeat rokotteet ja indikaatiot	Ehkäisee rokotushaittoja ja komplikaatioita, resurssit
Eri sektoreiden yhteistyö	STM	työterveyshuollon parempi hyödyntäminen, resurssien tehokkaampi käyttö, saatavuus paranee, nopeus	Hukkaerät, rokotelogiikka

Ryhmä 3

Teema 2

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
Rokotuskortti, rokotusrekisteri			Tekninen toteutus
48 § uudelleenmuotoilu		Julkisen ja yksityisen sektorin tasavertainen kohtelu	Työnantajan ja työntekijän oikeudet ja velvollisuudet, tiedonkulku, influenssa/hinkuyskä?
KRAR:n toiminta		KRAR:n toiminta rokotteiden ja rokotteiden kaltaisesti toimivien lääkkeiden valvojana on säilytettävä	Rokotteisiin käytettävissä olevien varojen lisääminen?
Työikäisen ja ikääntyvien rokotusohjelman laajentaminen		Yhtenäinen ohjeistus kansallisesti, rokottamisen helpottuminen	Raha
Muiden ammattiryhmien kuin sote-henkilökunnan rokottaminen			Kuka päättää, kuka vastaa ja toteuttaa?

Ryhmä 4

Teema 2

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
Rokostustietojen siirtyminen rokotusrekisteriin	THL ja Kela	Ei turhia rokotteita	Rokotuskirjatus avoHilmoon tekijän tekemänä, ei hyvinvointialueen kautta, toimiva tiedonsiirto edellytys rokottamiselle?
44 §: muut kuin kansallisten rokotusohjelmien rokotteet:	STM	Nopeampi reagointi ja vastuut selkeämpiä, korkea rokotekattavuus kohderyhmässä	
48 §: selkeys siihen onko velvoittava vai ei. Esim. mikä on erityinen syy käyttää rokottamatonta työntekijää?	STM		Mitä toimialoja tai tehtäviä pykälä koskee? Mitä rokotteita? Terveystieteiden työvoiman riittävyys alueellisesti, työturvallisuus
Työelämän rokotukset	THL:lle laissa valtuutus suositella työelämän rokotuksia		
Rokottamisen kustannusten ja toteutumisen epäselvyys	STM	Työsuojellinen peruste, poissaolot, kustannukset	Opiskelijat ja työharjoittelu, vahinkovakuutus ja oikeus rokotuksiin kirjattava työterveyslakiin

Ryhmä 1: Teema 3

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
Ryhmäpäätös: poissaolo, karanteeni, eristys	TT-laki	Säästää TT-lääkäriresurssia	
Hallintopäätöksen antamisen laajennus	TT-laki	Säästää TT-lääkäriresurssia	
TBC:n ja salmonellan erityisaseman kriteerit	TT-laki		
Eri toimijoiden rooleissa epäselvyyttä			

Ryhmä 2: Teema 3

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
Hallintopäätöksen toimittaminen eristetyille	STM? Työterveyslaki	Lain mukaan toimitettava tiedoksi eli valituskelpoinen	
Tiedon siirtyminen hoitavalta lääkäriltä vastaavalle lääkärille	STM	Nopeampi karanteeni ja eristäminen	
Karanteenipäätöksen laajuus	Työterveyslaki	Samoilla edellytyksillä sama päätös	

Ryhmä 3: Teema 3

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
Karanteeni			Päätösten delegointi, tiedonkulku, esimerkiksi koulun ja terveydenhuollon kesken
Terveydentilaa koskevat lausunnot			
Työnantajan tavalliseen henkilötietojestelmään on voitava kirjata henkilön soveltuvuus pykälän 48 § ja 55 § mukaan			Muuttuvassa, liikkuvassa ja digitalisoituvassa sote-alassa sopivuuden varmistaminen

Ryhmä 4: Teema 3

Toimenpide	Päävastuu toteutuksesta	Hyödyt	Haasteet
Ylipäätään riittävä tilannetieto työnantajilla ja työpaikoilla	Työterveyslaki	Työsuojelu	Laajat alihankintaketjut, tietojen kirjaamisen ja säilyttämisen haasteet, kenellä oikeus käsitellä tietoja?
Jäljityspolku: kuka saa käsitellä terveystietoja?	STM	työnantajalla oikeus saada oleellisia tietoja	terveystietojen käsittely
terveystietojen säilytysaika: esimerkiksi muutoksen hakuprosessi, ammattitauti?	työnantaja	oikeudet ja etuudet työnantajille ja työntekijöille	Terveystietojen käsittely: miten pitkään tietoja säilytetään? Rekisterinpitäjän vaihtuminen
82 §: miksi 16 vuoden ikäraja?	STM		alle 16-vuotiaan oikeus kieltää terveystietojen luovuttaminen huoltajalle, kehitysvammaisten huoltajat
tartuntatautilääkärin päätös > työterveyslääkärin ohjeistamana toimiva henkilö	STM	henkilöstöressurssien tarkoituksenmukainen käyttö	perusoikeuksia rajoittavan päätöksen oikeellisuus

Yhteenvedo keskusteluista

Pienryhmät esittelivät lopuksi omat tuotoksensa, ja niistä käytiin yhteinen keskustelu. Keskustelun keskeisimmät havainnot on dokumentoitu seuraaville sivuille.

Vuokratyöntekijöiden merkitys ja työnantajien rooli

Keskustelua siitä, että vuokratyöntekijöiden osuus työvoimasta on merkittävä. Työnantajien vastuut ja velvollisuudet vuokratyöntekijöiden terveystarkastuksissa, rokotuksissa ja suojainten käytössä ovat epäselviä. Työnantajien tietämyksen ja osaamisen lisääminen on tärkeää. Suojainten käyttö on kriittistä sote-alalla.

Työterveyshuollon rajoitukset ja kustannukset

Työterveyshuollon roolia ja palveluita tulisi kehittää ja selkeyttää. Toiminnan rajoittaminen aiheuttaa kustannuksia työnantajille.

Terveystarkastukset ja säästöt

Puhuttiin siitä, että kattavammat terveystarkastukset voisivat säästää työnantajien kustannuksia pitkällä aikavälillä. Keskusteltiin siitä, riittävätkö ulkomailla tehdyt tarkastukset. Tarkastusten toteuttamisen tulisi olla selkeää ja helppoa.

Tuberkuloosi ja vuokratyövoima

Tuberkuloosin hallinta vuokratyövoiman keskuudessa vaatii selkeät vastuut ja velvollisuudet. Taloudellisesti työnantajan pitäisi saada kulut takaisin ennen työn aloittamista tehdyistä tutkimuksista.

Lain selkeys ja toimeenpano

Lainsäädännön tulisi olla selkeää, jotta terveystarkastuksia ja rokotuksia osataan toimeenpanna koko Suomessa. Salmonellan testauksen syyt, ajankohdat ja työnantajan valtuutukset tarvitsevat tarkennusta. Mm. uusien ammattiryhmien tuleminen ja lähipalveluiden lisääntyminen vaativat seurantaa ja työnantajan etujen huomioimista.

Kansallinen rokotusohjelma ja rokotetietojen kirjaaminen

Kansallinen rokotusohjelma on säilytettävä ja sitä on kehitettävä, erityisesti kasvavan rokotekriittisyyden takia. Rokotetietojen kirjaaminen ketterästi, esim. osana Kantaa, olisi tärkeää.

Tietojen siirto ja digitaalinen rokotekortti

Rokotustietojen siirron selkeyttäminen ja digitaalisen rokotuskortin käyttöönotto. Kansallisen rokoteasiantuntijaryhmän toiminnan turvaaminen.

Karanteeni ja terveystiedot

Karanteenin tulisi voida olla ryhmäpäätös. Työpaikoilla tarvitaan riittävästi tietoa oikeiden toimintatapojen varmistamiseksi ja tartuntojen jäljittämisen tehostamiseksi.

Yhteistyön ja työterveyden vahvistaminen

Yhteistyön vahvistaminen eri sektoreiden välillä on tärkeää resurssien tarkoituksenmukaisen käytön näkökulmasta. Työterveys nähdään vahvana kumppanina, jolla on tärkeä rooli tautien torjunnassa.

Korvausperusteet ja työntekijän taloudellinen suoja

Työntekijän taloudellisen suojan ja korvausperusteiden käsittely ja siihen liittyvät etuudet. Pienten yrittäjien ja ulkomaisten työntekijöiden suojaaminen.

Selkeyttäminen ja vastuunjako

Työlainsäädännön selkeyttäminen, erityisesti "perustellusti epäilty" -termi ja karanteeni- ja terveydensuojelukysymysten käsittely selkeyden lisäämiseksi. Vastuunjako terveystarkastusten suhteen on saatava kuntoon, erityisesti SOTE:ssa.

Kiitos kaikille työpajaan osallistuneille!

Lisätietoja hankkeesta:

Mirka-Tuulia Kuoksa, STM (etunimi.sukunimi@gov.fi)

Työpajojen fasilitointi ja yhteenveto:

Alexi Ilpala ja Jaana Kalliomäki-Adan, HAUS
kehittämiskeskus Oy (etunimi.sukunimi@haus.fi)

